

locutus est nobis: Hebræorum 1, 2. Quartò Synagoga accepit à Moyse nudam legem præcipientem; Ecclesia accepit à Christo legem præcipientem, et gratiam adjuvantem: Joan. 1, 17. Quintò Synagoga fuit exigua, et intra Palestinæ terminos comprehensa; Ecclesia est Catholica, et toto orbe diffusa: Marci. xvi, 15, et Rom. x, 18. Sextò Synagoga non fuit mater omnium fidelium, sed tantum aliquorum; quia multi fideles extra Synagogam salvabantur, ut Ninivitæ, de quibus Matth. xii, 41; Ecclesia est mater omnium fidelium, et nemo extra illam salvari potest.

2. Hoc pulchrè ostendit Augustinus libro *de Unitate Ecclesiæ*, cap. 19 cum ait: «Ad ipsam salutem, ac vitam æternam nemo pervenit, nisi qui habet caput Christum. «Habere autem caput Christum nemo poterit, nisi qui in eis corpore fuerit, quod est Ecclesia.» Quod etiam variis rationibus confirmat serm. 181 de temp. Primò, quia in sola Ecclesia immolatur hostia Salvatoris. Secundò in sola vinea laborantes accipiunt mercedem denarii. Tertiò omnes, qui extra arcam Noe fuerunt, diluvio extinti sunt. Quartò membrum, quod non manet in corpore, vitam habere non potest. Quintò ramus præcisisus ab arbore, non potest germinare. Sextò rivos à fonte separatus, exarescit.

3. Alii hanc addunt: Christus est sponsus Ecclesiæ; at Christus non est adulter, nec generat filios ex adultera; ergo non generat filios, nisi ex sponsa sua Ecclesia. Nemo igitur filius Christi est, nisi matrem agnoscat Ecclesiæ. Quo spectat illud Cypriani libro de veritate Ecclesiæ: «Non habet Deum Patrem, qui Ecclesiam non habet Matrem.» Quod etiam repetit Aug. lib. 4 de Symbolo ad catechumenos, cap. 13.

CAPUT VII.

DE MINISTRIS SYNAGOGÆ ORDINARIIS, QUI ERANT LEVITÆ,
SACERDOTES ET PONTIFEX.

4. In statu naturæ, qui duravit ab Adamo usque ad Moysen, omnes primogeniti erant Sacerdotes, et divino cultui peculiariter mancipati. At in statu legis Mosaicæ, qui duravit à Moyse usque ad Christum, voluit quidem Deus omnes primogenitos sibi sanctificari, Exodi xiii, 2. Sed tamen in illorum locum ex duodecim tribubus Israel elegit tribum Levi, eamque divino servitio præ cæteris destinavit juxta illud Numerorum iii, 12: «Ego tuli Levitam à filiis Israel pro omni primogenito in filiis Israel, et eruntque Levitæ mei.» Et capite octavo, 6: «Tolle Levitas de medio filiorum Israel, et purificabis eos:» et infra: «Statues Levitas in conspectu Aaron, et filiorum eis, et consecrabis oblatis Domino, ac separabis de medio filiorum Israel, ut sint mei. Et posteâ ingrediāntur tabernaculum fœderis, ut serviant mihi:» et iterum: «Tuli Levitas pro cunctis primogenitis filiorum Israel, ut serviant mihi pro Israel in tabernaculo, et carent pro eis, ne sit in populo plaga.»

2. Porro in tribu Levi tria hominum genera distingui solent: Primò Levitæ propriæ dicti: secundò Sacerdotes: tertio summus Sacerdos, seu Pontifex. Tametsi enim omnes, qui erant ex tribu Levi generatim vocati fuerint Levitæ, seu filii Levi: tamen ex usu Scripturæ, Levitæ propriæ dicti distinguebantur à Sacerdotibus et Pontifice. Nam illi soli vocabantur Sacerdotes, qui offerebant victimas et sacrificia: illi verò Levitæ, qui Sacerdotibus ministrabant. Inter Sacerdotes, qui erat summus, vocabatur Pontifex.

3. De his omnibus, ac potissimum de Pontifice agendum est hoc ordine: Primò ex qua familia fuerit Pontifex. Secundò quæ fuerit successio Pontificum. Tertiò quo ritu consecrati fuerint Levitæ, Sacerdotes et Pontifex.

Quartò quod fuerit illorum officium. Quintò quo vestuti et ornatu fuerint usi. Sextò quos et quantos redditus habuerint. Septimò an aliquando debuerint servare continentiam ab uxoribus. Octavò quanta fuerit illorum, et potissimum Pontificis, auctoritas apud populum. Nonò quae utilitas ex his omnibus colligi possit.

QUÆSTIO I.

Ex qua familia fuerit Pontifex?

4. In tribu Levi erant multæ familie, quæ omnes servilio divino erant destinatæ: Pontificatus, seu sumnum Sacerdotium, secundum legem ordinariam, erat in sola familia Aaronis. Habuit autem Aaron quatuor filios, Nadab, Abiù, Eleazar et Ithamar, (Num. iii, 2.) Hi omnes simul à Moyse consecrati sunt. Aaron quidem in sumnum Sacerdotem, seu Pontificem, filii vero ejus in simplices, seu minores Sacerdotes. (Exod. xxix per totum.) Duo primi, Nadab et Abiù, occisi sunt à Deo, quod ignem alienum obtulissent, (Levitici x, 1,) et sine liberis decesserunt, (1 Paralip. xxiv, 2.) Reliqui duo Eleazar, et Ithamar manserunt in officio sacerdotali cum hoc tamen discrimine, ut Eleazar succederet patri in Pontificatu, non autem Ithamar: et rursùm Eleazaro succederet filius ejus primogenitus, et huic etiam primogenitus, et sic deinceps: alii omnes essent simplices Sacerdotes.

QUÆSTIO II.

Quæ fuerit successio Pontificum.

4. Aaron fuit primus Pontifex à Deo constitutus, et à Moyse consecratus cum jure successionis. (Ecclesiast. xlvi, 8.) Quod addo propter Moysem, qui fuit etiam Pontifex, et quidem ante Aaronem; sed extraordinarius et sine jure successionis. Nam filii Moysis non erant Pontifices; imò nec Sacerdotes quidem, sed tantum Levitæ, qui serviebant Sacerdotibus. (1 Paralip. xxiii, 14.)

2. Aaroni successit Eleazar filius ejus cum pari potestate; et huic similiter Phinees, cui propter zelum divini honoris promisit Deus sempiternum Pontificatum juxta illud Num. xxv, 43: «Erit tamen ipsi, quām semini ejus pactum Sacerdotii sempiternum, quia zelatus est pro Deo suo, et expiavit scelus filiorum Israel.» Et 1 Machab. ii, 25: «Phinees pater noster zelando zelum Dei accepit testamentum Sacerdotii æterni.» Idem repetitur Eccles. xlvi, 28.

3. Hic duæ occurrent difficultates: Una, cur Deus promiserit Phineæ, et semini ejus Pontificatum sempiternum, cum ei deberetur jure successionis? Nam Phinees erat primogenitus Eleazari: primogenitus autem ex Dei ordinatione succedebat patri in Pontificatu. Altera, quomodo hæc promissio fuerit impleta, cum constet Heli et multis alias fuisse Pontifices, qui tamen non erant ex semine Phineæ, sed ex familia Ithamar?

4. Ad priorem sic respondeo: Jus successionis in eo consistebat, ut patri succederet filius primogenitus, si viveret. Si autem, patre adhuc superstito, moreretur primogenitus, tunc secundogenitus in ejus locum subrogaretur. Itaque primogenitus nunquam erat certus se successorum patri in Pontificatu, nisi mortuo patre. Nam illo vivo, non erat certus se victurum post patrem. Deus ergo, vivente adhuc Eleazaro, promisit fore, ut Phinees, qui erat primogenitus Eleazari, superstes esset parenti suo, et ei in Pontificatu succederet cum suis posteris, quod etiam factum est.

5. Ad posteriorem duplex est responsio: Una promissionem illam fuisse verè impletam, quia jus Pontificatus semper mansit apud posteros Eleazari et Phineæ, tametsi usus illius juris aliquandiu fuerit in familia Ithamar. Itaque posteros Eleazari et Phineæ semper fuisse Pontifices de jure, posteros vero Ithamar fuisse aliquandiu Pontifices de facto. Altera promissionem illam non fuisse absolutam, sed conditionatam, ac proinde quandiu servata est conditio, validam fuisse promissionem: quandiu autem desiit servari, revocatam esse. Fuisse autem hanc conditionem, ut jus Pontificatus maneret apud posteros Eleazari et Phineæ, quādī benē ac legitimè

eo fungerentur; si secūs facerent, privarentur illo jure.
Fecisse autem secūs: itaque privatos esse.

6. Ego, salvo meliori judicio, puto utramque responsionem temperandam esse hoc modo: Duo spectari possunt in Pontificatu: Primo jus, seu potestas ordinaria; secundò usus, seu exercitium. Jus absolutè promissum est Phineæ, et posteris ejus: usus seu exercitium sub conditione, si non offendarent. Itaque posteri Phineæ semper fuerunt Pontifices de jure: posteri verò Ithamar fuerunt aliquandò de facto.

7. Post Phinees in eadem linea successerunt hi tres, Abisue, Bocci, Ozi. Deinde translatus est Pontificatus ad posteros Ithamar: ac primùm ad Heli, ut tradit Josephus libro quinto Antiquit. in fine, et alii. Hic tria disputari solent. Primo: quare hæc translatio facta sit? Respondeo: in pœnam peccati, et negligentiae erga cultum divinum. Secundò quamdiu manserit Pontificatus in familia Heli? Respondeo: usque ad tempora Salomonis, qui ejecit Abiathar, et assumpit Sadoc, ut paulò post dicam. Tertiò, quis successerit Heli in Pontificatu? Respondeo: Heli habuit duos filios Sacerdotes, Ophni, et Phinees. (1 Reg. i, 3.) Uterque mortuus est ante Patrem. (1 Reg. iv, 41.) Itaque neuter potuit illi in Pontificatu succedere. Porrò Ophni nullum legitur reliquisse filium. Phinees reliquit duos, Achitob et Ichabod posthumum. (1 Reg. iv, 21, et 1 Reg. xiv, 3.) Achitob successit Heli avo suo in Pontificatu, et alii deinceps hoc ordine.

- I. Heli, Pontifex et Judex: 1 Reg. i.
- II. Achitob, nepos Heli: 1 Reg. xiv, 3.
- III. Achias, filius, sub Saule, ibidein.
- IV. Achimelech, filius Achitob, et frater Achiae: 1 Reg. xiv, 3, qui Davidi fugienti dedit panes propositionis et gladium Goliad: 1 Reg. xxii, et ob eam causam à Saule cum aliis Sacerdotibus occisus est: 1 Reg. xxii.
- V. Abiathar, filius Achimelech, qui evasit manum Saulis, et fugit ad Davidem: 1 Reg. xxii, 20. Mansit autem in Pontificatu usque ad tempora Salomonis: 3 Reg. ii, 27.

8. Post Abiathar iterum rediit Pontificatus ad familiam Eleazari et Phinees. Nam Salomon, ut insinuavi, ejecit Abiathar propter conspirationem cum Adonia factam, et in locum ejus subrogavit Sadoc, qui erat ex linea Eleazari: 3 Reg. ii, 27 et 35. Porrò à Sadoc usque ad captitatem babyloniam fuit hic ordo Pontificum, quantum ex Scripturis colligi potest.

- I. Sadoc ungitur in Pontificem sub Salomone: 1 Paralip. xxix, 22.
 - II. Achimaaas } filii Sadoc.
 - III. Azarias
 - IV. Amarias sub Josaphat reg.: 2 Paralip. xix, 41.
 - V. Iojada sub Athalia et Joas: 4 Reg. xii, 7, et 2 Paralip. xi, per totum. Uxor ejus fuit filia regis Joram: 2 Paralip. xxii, 41. Mortuus cum esset annorum centum et triginta: 2 Paralip. xxiv, 15.
 - VI. Zacharias, filius Iojadæ sub fine regni Joas: 2 Paralip. xxiv, 20, qui jussu regis à populo lapidatus est in atrio domus Domini, ibid. v. 21.
 - VII. Azarias, qui reprehendit Oziam regem in eo, quod vellet adolere incensum super altare thymiamatis: 2 Par. xxvi, 17.
 - VIII. Urias sub rege Achaz: 4 Regum vi, 10.
 - IX. Azarias sub Ezechia: 2 Paralip. xxxi, 10.
 - X. Sobna sub eodem, contra quem prophetat Isaías, cap. xxii, v. 15, usque ad finem capitisi.
 - XI. Eliacim, filius Helciae sub Manasse, quem Isaías c. cit. vers. 20 prædicti loco Sobnæ collocandum in Pontificatu.
 - XII. Helcias sub Josia: 4 Reg. xxii et xxiii, et 2 Paralip. xxxiv.
 - XIII. Sarajas, qui cum Sedecia rege ductus est in captitatem babyloniam: 4 Regum xv, Jeremiæ lii, 24.
9. Sub initium captitatis cum Sarajas Pontifex ductus esset in Babylonem, successit illi Phasur, filius Emmer, qui Jeremiam vinxit in carcerem. (Jeremiæ xx, 1.) An autem fuerit verus et legitimus Pontifex, meritò à quibusdam dubitatur. Porrò post captitatem babyloni-

- nicam primus Pontifex fuit Josue, filius Josedec, ex familia Eleazari cum successione:
- I. Josue, filius Josedec sub Cyro et Dario: 1 Esdræ iii, 2 cœpit cum Zorobabel ædificare templum in Jerusalem: 1 Esdræ v, 2.
 - II. Joacim, filius Josue.
 - III. Eliasib, filius Joacim.
 - IV. Joada, filius Eliasib. } 2 Esdræ xii, 40.
 - V. Jonathan, filius Joada.
 - VI. Jeddoa, filius Jonathan, (ibidem) qui ab aliis vocatur Jaddus. Hunc Alexander magnus, Ierosolymam accedens; adoravit, teste Josepho lib. 43, c. ult. Cujus frater Manasses ædificavit templum samaritanum in Garizim, apud eumdem Josephum lib. xi, cap. 7.
 - VII. Oniasi, Jaddi filius.
 - VIII. Simon, filius Oniae, cognomento Justus: Joseph. lib. xii, cap. 3.
 - IX. Eleazarus, frater Simonis, qui, petente Ptolomeo Philadelpho, misit in Agyptum 72 Interpretes, qui vetus Testamentum ex hebraico sermone in grecum transtulerunt: Joseph. lib. xii, cap. 2.
 - X. Manasses, Jaddi filius, Oniae frater: Joseph. lib. xii, cap. 3.
 - XI. Onias 2, Simonis justi filius, qui jam senior tributum Ptolomæo Evergetæ negavit; unde multa mala fuissent consecuta, nisi Josephus Tobiae et sororis Pontificis filius legationem suscepisset Ptolomæum.
 - XII. Simon 2, frater Oniae secundi, de quo Josephus lib. xii, cap. 4 sub finem.
 - XIII. Onias filius hujus Simonis. ad quem rex Spartiarum Arius misit legationem cum litteris: 1 Machab. xii, 20. De hoc Onia viro sanctissimo multa habentur 2 Mach. iii, 4.
 - XIV. Jason frater Oniae, qui vivente adhuc Onia, malis artibus ab Antiocho rege Pontificatum obtinuit per triennium: 2 Mach. iv, 7.
 - XV. Menelaus, qui cum non esset de genere sacerdo-

tali, (erat enim ex tribu Benjamin,) Jasonem post tres annos de Pontificatu dejecti, et sibi illum à rege deferri curavit: 2 Mach. iy, 24. Sed cum promissas regi pecunias non solveret, iterum depositus est, subrogato in ejus locum Lysimacho: 2 Mach. iv, 29.

- XVI. Lysimachus, Menelai frater, qui à populo interfectus est: 2 Mach. iv, 44.
 - XVII. Alcimus, ex familia Aaronis, qui meritò Pontificatum amisit, eò quod ritibus gentilium se contaminasset: 2 Mach. xiv, 3.
 - XVIII. Mathatias, Machabæorum pater, quem alii affirmant, alii negant fuisse Pontificem. Vide nostrum Serarium in Commentario lib. 1 Mach. cap. ii.
 - XIX. Judas Machabæus, Mathatiæ filius, de quo Josephus lib. xii, cap. 17.
 - XX. Jonathas, frater Judæ: 1 Mac. xii, 6.
 - XXI. Simon, Judæ et Jonathæ frater: 1 Mach. xiv, 20.
 - XXII. Joannes Hirceanus, Simonis filius: 1 Machab. xvi, 24.
40. Reliqui Pontifices, qui deinde secuti sunt usque ad tempora Christi et Apostolorum, ex profana historia petendi sunt. Nam in Scriptura sacra nulla fit eorum mentio. Solùm ex Evangelio constat Annam et Caipham fuisse Pontifices, de quibus hic nihil dicendum est. Illud porrò in hac tota serie et successione Pontificum notari debet, generalem fuisse legem seu ordinationem Dei, ut nullus Pontificatus, nisi per mortem, defungeretur; nec alias, priore adhuc vivente, subrogari posset. Quæ tamen lex, præsertim quandò reges et principes seculares immiscuerunt se rebus ecclesiasticis, aliquoties servata non est. Primi sub Salomone, qui ejecit Abiathar à summo Sacerdotio, et subrogavit illi Sadoc. Secundi sub Antiochio rege, cujus auctoritate primùm quidem Onias Pontificatu abire compulsus est: tum Jason et Menelaus successivè substituti; demùm illi ipsi de gradu iterum dejecti sunt. Tertiò sub Herode, qui pro suo arbitrio posuit et removit quos voluit. Et quidem Antiochus et Herodes in hac re abusi sunt potestate regia, et

merito ab omnibus reprehenduntur. De Salomone , recte ne , an secus fecerit , quæstiō est , de qua alibi .

QUÆSTIO III.

Quo ritu consecrati fuerint Levitæ , Sacerdotes et Pontifex .

1. Tametsi Levitæ , Sacerdotes et Pontifex jure successionis haberent sua officia , non tamen poterant ea actu exercere , nisi prius certo ac legitimo ritu consecrati essent . Ritus consecrandi Levitas habetur Num. viii , 6. Et tria potissimum in eo spectanda sunt : 1. Purificatio : 2. Consecratio : 3. Applicatio ad usum ministerii . Purificabantur Levitæ ante consecrationem quatuor modis : 1. Aspersione aquæ lustrationis : 2. Rasione pilorum totius corporis : 3. Lotione vestimentorum : 4. Oblatione sacrificii pro peccato .

2. Aqua lustrationis , seu expiationis dicebatur , cui cineres vaccæ rufæ infusi erant . Hujus aspersione mundabantur , quicumque contraxerant aliquam immundiciam legalem , sive ex contactu cadaveris , sive aliunde : (Num. xix per totum .) Nec ulli immundo licebat accedere tabernaculum , nisi prius hac aqua mundatus et expiatus esset : (Ibidem .)

3. Rasio pilorum totius corporis et lotio vestimentorum non solùm in purificatione Levitarum , sed etiam in expiatione leprosorum adhiberi solita est : (Levitici xiv , 8 ;) diverso tamen modo . Nam leprosi ideò radebant pilos capitis , barbae , superciliorum et totius corporis , et lavabant vestimenta , ut nihil apud se haberent , in quo lepra posset soveri , aut occultari . Levitæ verò , ut per illam externam mundationem monerentur se interius ab omni lepra spirituali purgatos esse oportere : nec Deum minus abhorrere ab iis ministris , qui animo ac mente inquinati , quam homines ab iis , qui lepra corporali infecti sunt .

4. Post peractam hanc purificationem Leyitarum , sequebatur eorum consecratio , quæ in eo consistebat , quod Aaron acciperet eos à filiis Israel loco primogenitorum , et offerret illos Deo in ministerium tabernaculi , et pro

illis oraret , ut benè fungerentur suo officio . Hoc significant illa verba Num. viii , 41 : « Offeret Aaron Levitas , « munus in conspectu Domini , à filiis Israel , ut serviant « in ministerio ejus .» Et iterum : « Elevavit eos Aaron in « conspectu Domini , et oravit pro eis .»

5. Cum hoc modo jam essent consecrati , applicabantur ad usum ministerii eo ipso , quod intromitterentur in tabernaculum foederis Domini , juxta illud : « Ut purificati « ingredierentur ad officia sua in tabernaculum foederis « coram Aaron et filiis ejus .» Hæc de Levitis .

6. Ritus consecrandi Pontificem et Sacerdotes , quo usus est Moyses in consecratione Aaronis et filiorum ejus , habetur Exodi xxix , et Levit. viii per totum . In quo etiam tria spectari debent : 1. Purificatio Pontificis et Sacerdotum : 2. Consecratio : 3. Applicatio ad usum ministerii . Purificatio fiebat duobus modis : Primo , lotione totius corporis : secundo , oblatione sacrificii pro peccato . Consecratio perficiebatur hoc ordine : 1. Post lotionem Pontifex ornatus pontificali , et Sacerdotes sacerdotali indebantur . 2. Pontifex ungebatur oleo unctionis in capite , non item Sacerdotes . 3. Tām Pontifex quam Sacerdotes in extremo auricula dextræ , et similiter in pollice manus ac pedis dextri tingebantur sanguine arietis immolati . 4. Non solū Pontifex et Sacerdotes , sed etiam vestes eorum sanguine arietis et oleo unctionis aspergebantur . Denique multa ex canistro panum , et ex ariete immolato dabantur illis in manus , ut ea levarent coram Domino : quo signo non solū dabatur illis potestas sacrificandi , sed simul applicabantur ad usum ministerii , quod potissimum consistebat in sacrificando .

7. Cæterum , ut major esset solemnitas bujus actionis , triplex in ea sacrificium offerebatur . 1. Vitulus in hostiam pro peccato : 2. Aries unus in holocaustum : 3. Aries alter in hostiam pacificam . Igitur tota series actionis procedebat hoc modo et ordine : Primo , Aaron et filii ejus , qui erant consecrandi , publicè coram toto populo adducabantur ad tabernaculum , et ibi lavabantur aqua . 2. Aaron induebatur habitu pontificali , et super caput ejus fundebatur chrisma , seu oleum unctionis . 3. Filii Aaronis induebantur habitu sacerdotali , non tamen funde-

batur oleum unctionis super capita illorum. 4. Adducuntur ad ostium tabernaculi vitulus et duo arietes; et præterea adferebantur panes azymi in canistro, cum quibusdam aliis ad eumdem usum pertinentibus.

8. Deinde sequebatur primum sacrificium, id est, immolatio vituli pro peccato, hoc modo: 1. Aaron et filii ejus imponebant manus super caput vituli, qui mactabatur. 2. Pars sanguinis ejus ponebatur super cornua altaris, pars altera fundebatur ad basim ejus. 3. Totus adeps, qui operit intestina, et reticulum jecoris, et duos renes cum suo adipite, incendebatur super altare. 4. Carnes, corium et fimus comburebantur foris extra castra.

9. Mox succedebat secundum sacrificium, id est, immolatio unius arietis in holocaustum, hoc ordine: 1. Impositis super caput ejus manibus, mactabatur: 2. Sanguis ejus spargebatur super altare per circuitum: 3. Corpus secabatur in partes: 4. Intestina lavabantur: 5. Pedes et intestina jam lota ponebantur super caput, et alias partes: 6. Omnia incendebantur super altare.

10. Postea mactabatur alter aries in hostiam pacificam, hoc ritu: 1. Moyses sumebat de sanguine ejus, et obliniebat extremum auriculæ dextræ Aaronis, et filiorum ejus, itemque pollicem manus, ac pedis dextri: 2. Spargebat sanguinem super altare per circuitum: 3. Sumebat de sanguine, qui erat super altare, et de oleo unctionis, et aspergebat Aaron et filios ejus, et vestes eorum: 4. Sumebat adipem, caudam, pinguedinem, quæ operit intestina, reticulum jecoris, duos renes cum adipite eorum, armum dextrum, portionem panis, crustulam oleatam et laganum, et tradebat Aaroni et filiis ejus, ut levarent coram Domino: 5. Suscepiebat iterum omnia de manibus eorum, et incendebat super altare in holocaustum.

11. Quæres primò, quamdiù duraverit hæc tota actio consecrationis Aaronicæ? Respondeo: Duravit septem diebus, ut expressè habetur Exodi xxix, 35: «Septem diebus consecrabis manus eorum.» Et Levitic. viii, 33: «De ostio tabernaculi non exhibitis septem diebus, usque ad diem, quo complebitur tempus consecrationis vestrae. Septem enim diebus finitur consecratio.» Quod ta-

men duobus modis intelligi potest. Primi, quod tota actio consecrationis paulatim et successivè spatio septem dierum peracta sit: ita ut Aaron et filii ejus primùm quidem loti sint; deinde sacro habitu ornati; tum vincti, tincti et aspersi; ac sic deinceps, donec tandem die septimo finis actionis sit impositus. Secundi, quod tota consecratio cum omnibus ritibus ac cæremoniis primo die fuerit integrè absoluta, et posteà per sequentes dies quotidie integrè repetita; ita ut Aaron et filii ejus septies fuerint loti aqua, septies induiti sacro habitu, septies uncti, tincti et aspersi, et septies terna sacrificia Deo oblata. Hoc posterius tenent Josephus, Lyranus et plures alii. Et colligitur ex verbis paulò ante citatis: *Septem diebus consecrabis manus eorum.*

12. Dices, inde non sequitur quotidie omnes cæremonias suisse repetitas, sed tantum aliquas. Fateor non sequi evidenter, sed solùm probabiliter. Et ideò, præter duas expositiones jam allatas, potest dari tertia, quæ sit media inter utramque: nimirum, quod tota consecratio cum omnibus ritibus ac cæremoniis primo die fuerit integrè absoluta, et posteà per sequentes dies aliquæ tantum cæremoniæ faerint repetitæ, præsertim hæ quatuor: 1. Unctio manuum Sacerdotum: 2. Immolatio vituli: 3. Mundatio altaris: 4. Unctio altaris. Nam harum peculiaris fit mentio Exodi xxix, 35. Vide Cornelium ibidem.

13. Quæres secundi, quare tot cæremoniæ adhibitæ fuerint in consecratione Pontificis et Sacerdotum? Respondeo: Tres causæ assignari possunt: Una ex parte officii sacerdotalis: Altera ex parte ipsorum Sacerdotum: tertia ex parte populi seu subditorum. Igitur prima causa est, quia Deus per tot ritus, cæremonias ac solemnitates voluit ostendere præstantiam, dignitatem et sanctitatem officii sacerdotalis. Et quod nemo ad officium tam sanctum ac divinum deberet accedere, nisi priùs à Deo speciatim electus, et duplice coram populo in hunc finem esset consecratus. Hinc gravissimè puniti sunt, qui ingesserunt se in officium sacerdotale, cum non essent consecrati. Exemplum habemus in Core, Jeroboam et Ozia. Core vivus à terra absorptus est. (Num. xvi.) Jeroboamo manus re-

pente exaruit. (3 Reg. XIII.) Ozias lepra percussus est. (2 Paral. xxvi.)

14. Secunda causa est, ut ipsimet Pontifices et Sacerdotes ex illis ritibus ac cæremoniis duplē utilitatem perciperent. Primò quidem, ut meminissent, se debere esse sanctos et puros coram Domino, qui ad tam sanctum et purum ministerium electi à Deo, et consecrati essent. Et sanè tanto majorem sanctitatem ac puritatem ab ipsis, quām à populo requiri; quanto ipsi, quām populus in sanctiori gradu ac statu essent collocati. Secundò, ut in adversitatibus et periculis, quæ sapè occurruunt in tali officio, possent se ipsos solari et erigere. Nam sicut illi, qui præsunt aliis in rebus temporalibus, sapè vel à suis subditis, vel ab hostibus affliguntur, sic multo magis contingit illis, qui in cura animarum principatum tenent. Hoc in V. T. experti sunt Aaron, Num. XVI; Zacharias, 2 Paralip. XXIV; Azarias, 2 Paralip. XXVI. Et in novo Apostoli: Joan. XVI, 2: «Venit hora, ut omnis, qui interficit vos, arbitretur obsecum quia se præstare Deo.» Et nominatim sanctus Paulus: 2 Corinth. XI, 23: «In laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagiis supra modū, in mortibus frequenter. Ter virgis cæsus sum, semel lapidatus sum, ter naufragium feci, etc.» Cum ergo hujusmodi viri tot miseriis expositi sint, necesse est, ut habeant aliquid quo se solentur, ne oneri succumbant. Id in veteri Testamento factum est per solemnes ritus ac cæremonias, quibus Sacerdotes et Pontifices ex mandato Dei consecabantur. Nam inde certo illis constabat se à Deo specialiter electos ac designatos esse, ut in tali officio Deo ministrarent, ac proinde, ut omnia adversa, quæ tali officio annexa essent, libenti ac forti animo sustinerent. Ex quo ulterius facilè sibi persuadebant, quidquid ratione vocationis acerbum ac molestum eveniret, non nisi in bonum exitum divina ordinatione cessurum. Simile est in novo Testamento.

15. Tertia causa est, ut etiam subditi ex tali cæremoniarum solemnitate fructum aliquem perciperent. Qui quidem fructus erat duplex: Alter quod ex publica consecratione certo agnoscerent suos pastores, quibus ipso-

rum salus commissa esset: Alter quod scirent, quantum honorem, et reverentiam propter sanctitatem officii præstare illis oportet. De quo puncto alibi iterum dicendum est.

16. Hinc etiam appareat analogia veteris ac novi Testamenti. Nam sicut in veteri nemo poterat exercere officium sacerdotale, nisi à Deo vocatus, et à Pontifice solemnī ritu consecratus esset, sic etiam fit in novo. Quod diserte asserit Apostolus: Heb. V, 4: «Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur à Deo, tanquam Aaron,» id est, sicut Aaron vocatus est; ubi per vocationem intelligit etiam consecrationem. Ritus autem, qui in novo Testamento usurpantur, sunt varii. Nam aliqui habentur ex Scriptura, ut impositio manuum Episcopi: (1 Timoth. IV, et 2 Tim. I, 6.) Alii ex traditione Apostolorum, ut unctionio, teste Dionysio Areopagita, cap. 3 de *Hierarchia Ecclesiastica*. Aliæ ex usu et praxi Ecclesiæ, ut multi ex iis, quorum fit mentio in Pontificali.

17. Solent lutherani et calvinistæ ridere unctionem sacerdotalem, quæ usurpatur à catholicis tanquam cæremoniam judaicam, ac proinde minimè tolerandam. Sed temerè. Primò, quia impositio manuum non minus fuit usitata à judæis, quām unctionio. Si ergo impositio manuum potest tolerari, et re ipsa ab Apostolis tolerata et usurpata est; cur etiam unctionis tolerari et usurpari non potest? Deinde, aliud est uti aliqua cæremonia, qua usi sunt judæi; aliud uti ad eum finem, ad quem usi sunt judæi. Nos prius facimus, non posterius; v. g., utebantur ipsi ablutione aquæ ad abstergendam immunditiam legalem. Nos etiam utimur ablutione aquæ in Baptismo; sed ad abstergendam maculam peccati originalis. Similiter utebantur ipsi impositione manuum, unctione olei, pane sanctificato, aqua lustrationis, quibus etiam nos utimur: sed alium ipsi, alium nos finem et intentionem habemus. Ipsi erant in umbra; nos in luce sumus: illi Christum venturum præfigurabant; nos præsentem honoramus. Vide Bellarminum de *Sacramento Ordinis*, cap. 12 in fine.

18. Quæres 3. An quotiescumque post Aarōnum facta fuit consecratio alicujus Pontificis, semper adhibitæ sint

omnes cæremoniæ, quæ in consecratione Aaronis adhibitæ sunt: nimirum lotio, ornatus, unetio in capite, tinctio, aspersio, sacrificium et solemnitas septem dierum? Non videtur id factum esse in consecratione Eleazari, qui proximè successit Aaroni. Nam nihil aliud in ea factum est, quam quod in monte Horeb induerit vestem Pontificalem, qua usus fuerat Aaron, et cum ea descendenter ad populum. (Num. xx, 25.)

19. In hac difficultate sunt tres opiniones: Prima, quod Eleazarus ex speciali Dei voluntate ac dispositione factus sit Pontifex, sine solemni ritu consecrationis per solam assumptionem vestis pontificalis. Altera, quod ritus consecrationis verè adhibitus sit non quidem in monte Horeb, (propter defectum tabernaculi, quod manserat in inferiori loco in medio castrorum), sed posteà, cum ex monte rediissent ad tabernaculum; vel certè cum expugnassent et occupassent terram duorum regum Amor-rhæorum; vel denique cum post transitum Jordanis, venissent in terram promissionis. Tertia, quod non opus fuerit adhibere totam solemnitatem, sed solam unctionem et ornatum pontificalem. Ratio est, quia Eleazarus jam ante solemni ritu consecratus fuerat Sacerdos cum tribus fratribus et Aarone patre. Ergo jam adhibitæ fuerant omnes cæremoniæ, quæ erant communes Sacerdotibus et Pontifici. Ergo solùm necesse erat eas adhibere, quibus Pontifex distinguebatur à Sacerdotibus. Illæ autem erant duæ tantum, nempe unctionio in capite, et assumptionis ornamenti pontificalis. Utraque potuit adhiberi in monte Horeb. Et de altera quidem constat; de altera verò credibile est adhibitam fuisse.

20. Ego, salvo meliori judicio, sic sentio: Primò, ex præcepto divino necessarium fuisse ut quicunque Pontifex crearetur, septem diebus maneret in tabernaculo in habitu pontificali. Secundò, ut ungeretur oleo unctionis in capite. Tertiò, ut pollex dextræ manus ac pedis, itemque extremitas auriculæ tingeretur sanguine arietis immolati. Haec tria colliguntur ex verbis Exodi xxix, 29: «Vestem autem sanctam, qua utetur Aaron, habebunt filii ejus post eum, ut ungantur in ea, et consecrentur manus eorum.» Nec dubito, quin servata sint in con-

secratione Eleazari, tametsi Scriptura expressè id non dicat. De lotione nihil certi definiri potest.

QUÆSTIO IV.

Quod fuerit officium Pontificis et Sacerdotum?

1. Respondeo: Pontifex habebat quædam officia communia cum aliis Sacerdotibus; quædam sibi propria ac peculiaria. Communia erant hæc decem: Primum offerre victimas, seu sacrificia super altare holocausti. (Levit. i, ii, iii.) Secundum in eodem altari in usum sacrificiorum alere seu nutrire perpetuum ignem, subjiciendo illi quotidie ligna. (Levit. vi, 42.) Tertium bis quotidie, id est mane et vespere, ponere et addolere incensum super altare thymiamatis. (Exod. xxx, 1.) Erant enim duo altaria legitima: Unum holocausti, in quo victimæ seu sacrificia offerebantur, alterum thymiamatis, in quo aromata suavissimi odoris incendebantur. Hoc aureum, illud æreum. Quartum bis quotidie effuso oleo olivarum, concinnare lucernas, quæ erant in candelabro aureo juxta altare thymiamatis. (Exod. xxv, 37, et Levit. xxiv, 2.) Quintum singulis sabbathis duodecim panes calidos ponere super mensam propositionis, et veteres inde removere ac comedere. (Exod. xxix, 32, et Levit. xxiv, 5.) Sextum immolare vaccam rufam extra castra. (Num. xix, 3.) Septimum adjuvare mulieres in casu zelotypiæ. (Num. v, 19.) Octavum discernere inter lepram et lepram. (Levit. xiii, per totum.) Nonum expiare seu mundare leprosos, pueras, menstruatas et seminifluos. (Levit. xii et seq.) Decimum legem Dei scire, interpretari et alios docere. (Aggæi ii, 12, Malachiæ ii, 7.)

2. Propria erant hæc quatuor: Primum semel in anno, nimirum in solemni die expiationis seu propitiationis introire in Sanctuarium, seu in Sancta Sanctorum (Heb. ix, 7), et instituere publicam expiationem totius populi ab omnibus peccatis et immunditiis toto anno contractis. (Levit. xvi, per totum.) Ubi notandum est duplum fuisse expiationem in veteri Testamento, unam privatam et particularem, qua vel leprosi, vel puer-